

RIPSZÁM DÓRA*

Kizsákmányolás az emberkereskedelem kapcsán

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy „Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgátságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.”¹

I. Bevezetés

A közösségi média és az internetkorszak megjelenése, valamint folyamatos fejlődése új kihívások elé állítja többek között az emberkereskedelem, valamint a terrorizmus² elleni küzdelmet.

A büntetőjog – mint ultima ratio – védelmezi a szigorú eszközrendszerével az élethez, a testi épséghez, valamint az egészséghez fűződő emberi jogok mellett az emberi szabadságjogokat. Az Európai Unióban az Alapjogi Chartában foglaltak az irányadóak, valamilyen uniós tagállam kötelessége az ott felsorolt alapjogok – köztük a szabadságjogok – biztosítása és védelme. Napjainkban a szervezett bűnözés egyik jól jövedelmező üzletága az emberrablás, emberkereskedelem, mely alapja a rabszolgamunkának, a szexuális kizsákmányolásnak, a prostitúciónak, az emberi szervkereskedelemnek és további súlyos bűncselekményeknek.³

Az emberkereskedelem magyar áldozatainak jelentős része szexuális célú kizsákmányolás áldozata, emellett egyre több munka célú kizsákmányolással össze-

függő eset válik ismertté. A magyar állampolgárok elsősorban nyugat-európai országokban válnak áldozattá, a célszágok között említendő többek között Németország, Ausztria, Hollandia, Svájc, Belgium, valamint az Egyesült Királyság. A nemzetközi együttműködésből származó visszajelzések, valamint az elmúlt időszak tapasztalatai alapján, a magyar áldozatok döntő többsége Magyarország északi, észak-nyugati (Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg me-

gye) vagy dél-nyugati (Baranya megye, Tolna megye) területéről származó személyek.⁴

II. Emberkereskedelem fogalma

Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelvének (az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról) 2. cikke meghatározza az emberkereskedelemmel kapcsolatos szándékos bűncselekményeket. Ilyenek a „Személyek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása – az adott személyek feletti ellenőrzés megváltoztatását vagy átadását is ideértve – fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással, megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatásnak vagy előnyöknek valamely személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezésének megszerzése érdekében történő nyújtásával vagy elfogadásával.”⁵

Az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyvének I. részének 3. cikke rögzíti, hogy „az emberkereskedelem: személyek toborzását, szállítását, eladását, elrejtését, vagy átvételét jelenti fenyegetés, erőszak vagy a kényszer más formáinak alkalmazásával, erőszakos elrablás, csalás, megtévesztés, hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés

* PhD hallgató, PTE ÁJK Büntetőjogi Tanszék

¹ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) III. cikk (1) bekezdés.

² Lásd: Gál István László: A terrorcselekmény és a hozzá kapcsolódó bűncselekmények hatályos szabályozása Magyarország Új Büntető Törvénykönyvében. In: Terrorelhárítási Központ 2013. 3. sz., Kóhalmi László: A migráció és kriminalitás néhány összefüggése. In: Jura, 2016. (22. évf.) 1. sz. 94–99. o., Nagy Melánia: Az Iszlám Állam felemelkedése. In: Jura, 2018. (24. évf.) 1. sz. 377–387. o., Serbakov Márton Tibor: A terroristák internethasználata. In: Büntetőjogi Szemle 2018/2. 85–93. o., Tóth Dávid: A terrorizmus típusai és a kiberterrorizmus. In: Rab Virág (szerk.) XII. Országos Grastyán Konferencia előadásai. Pécs: PTE Grastyán Endre Szakkollégium, 2014. 286–296. o.

³ Tóth Mihály (szerk.) – Nagy Zoltán (szerk.): Magyar büntetőjog. Különös rész. Budapest, Osiris Kiadó, 2014. 112. o.

⁴ Belügyminisztérium: Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2019.12.28.

⁵ 2011/36/EU irányelv 2. cikke.

útján, vagy anyagi ellenszolgáltatás vagy előnyök adásával, vagy elfogadásával annak érdekében, hogy a kizsákmányolás céljából elnyerjék egy olyan személy beleegyezését, aki más személy felett hatalommal rendelkezik. A kihasználásnak magában kell foglalnia legalább a mások prostituálásának kihasználását, vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, kényszer munkát vagy szolgáltatásokat, rabszolgotartást vagy a rabszolgotartáshoz hasonló gyakorlatot, mások leigázását vagy emberi test szerveinek tiltott eltávolítását⁶

III. A magyar szabályozás

A magyar szabályozás büntetni rendeli a nem kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelmet is.

A Btk. 192. § (1) bekezdése kimondja; „Aki más

a) elad, megvásárol, elcserél, ellenszolgáltatásként átad vagy átvesz, illetve

b) az a) pontban meghatározott cselekmény megvalósítása érdekében szállít, elszállásol, elrejt vagy másnak megszerez,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”⁷

Fentiek alapján elmondható, hogy amíg a nemzetközi szabályozás az emberkereskedelem kapcsán fontos fogalmi elemként határozza meg annak kizsákmányolás céljából történő elkövetését, addig a magyar szabályozás kizsákmányolás céljának hiánya nélkül is büntetni rendeli az emberkereskedelmet.

IV. Kizsákmányolás

Az Európai Unió 2011/36-os irányelve az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről a 2.3-as fejezetben felsorolja a kizsákmányolás legfőbb formáit, valamint céljait az emberkereskedelem kapcsán. Ez tekinthető az első alkalomnak, hogy a „kizsákmányolást, mint bűncselekményt” belefoglalták egy nemzetközi jogi dokumentumba.⁸

A 2011/36/EU irányelv 2. cikk (3) bekezdése értelmében „A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszer munkát

vagy -szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgotartást vagy a rabszolgotartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgaságot is ideértve –, a bűncselekményekhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.”⁹

Az irányelv felsorolás nem taxatív, a kizsákmányolói magatartásokat teljeskörűen felsorolni nem lehet. Erre tekintettel a Javaslat az értelmező rendelkezésében a kizsákmányolás fogalmát megfelelő absztrakcióval határozza meg, miszerint a kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy abban tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés. Ennek következtében a Javaslat lehetővé teszi a fentiekben felsorolt legtipikusabb kizsákmányolási formák, elkövetési módok büntetése mellett bármely olyan magatartás büntetését, amely a gyakorlatban kizsákmányolásnak feleltethető meg.¹⁰

A Javaslatban meghatározott kizsákmányolás fogalom központi elemei: a kiszolgáltatott helyzettel visszaélés, valamint az előny szerzésére törekvés. A kiszolgáltatott helyzet megvalósulhat egy tényező következményeként, de kiválthatja több tényező összessége. Ezen helyzetet előidézheti az elkövető, de az tőle függetlenül is fennállhat. Az utóbbi esetben az elkövető a visszaélést már a meglévő kiszolgáltatott helyzet (pl.: hajléktalanság) fenntartásával, vagy az abból való kikerülés megakadályozásával valósíthatja meg. A kizsákmányolási célzat már azzal fennálltnak tekintendő, hogy az elkövető az előny megszerzésére törekszik. Tehát a befejezett bűncselekmény megállapításához nem szükséges, hogy az elkövető ténylegesen előnyhöz jusson (pl.: a sértett keresetét elvegye az elkövető). Előny nem csak anyagi előny lehet, hanem bármely más olyan kedvezményt, kedvezőbb helyzetet is érteni kell alatta, amely a sértetti kiszolgáltatott helyzetével való visszaélés révén áll, vagy állhat elő.¹¹

A nemzetközi büntetőjog fejlődése a tényleges kizsákmányolást soha nem tekintette emberkereskedelemnek, hanem csak annak előstádiumait (pl.: toborzás, szállítás, eladás). Hollán Miklós úgy véli ez a megoldás akkor lett volna szerencsés, ha a nemzetközi egyezmények az emberkereskedelem célcselekményének (tényleges kizsákmányolásnak) a büntetni rendelését is szabályozták volna. A nemzetközi jog azonban paradox módon az államokat úgy kötelezi az emberkereskedelem büntetni rendelésére, hogy az annak jogtalanságát megalapozó célcselekmény (kizsákmányolás) kriminalizálását (teljesen, vagy részben) átengedi a nemzeti jognak.¹²

A kizsákmányolás lényege nem más, mint a más által nyújtott szexuális szolgáltatásból, folytatott koldu-

⁶ 2006. évi CII. törvény az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről I. rész 3. cikk <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0600102.TV> 2019.11.30.

⁷ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 192. § (1) bekezdés.

⁸ Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the european union: TEMVI projekt 6. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

⁹ 2011/36/EU irányelv 2. cikk (3) bekezdés.

¹⁰ Czine Ágnes (szerk.): Az új Btk. és a kapcsolódó jogforrások, bírósági iránymutatások. Második, aktualizált kiadás. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2016. 338. o.

¹¹ Czine Ágnes (szerk.): Az új Btk. és a kapcsolódó jogforrások, bírósági iránymutatások. Második, aktualizált kiadás. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2016. 339. o.

¹² Hollán Miklós: Emberkereskedelem. A kizsákmányolás büntetendő esetei és a büntetőjogi szabályozás határai. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2012. 126–127. o.

lásból és más nevesített tevékenységeiből olyan bevétel szerzése, amelynek mértéke különösen aránytalanul meghaladja a tettes által azokhoz történő segítségnyújtását, vagy szolgáltatás ellenértékét. „Kizsákmányolást követne el az is, aki haszonszerzés végett más számára a fenti tevékenységek végzésére (eltűrésére) olyan körülményeket határoz meg, amelyek a sértett sanyargatásával járnak, feltéve, hogy az ebből eredő érdeksérelmet megfelelő anyagi kompenzáció nem ellensúlyozza.” – írja Hollán Miklós.¹³

V. A 2011/36/EU irányelvben megnevezett kizsákmányolási formák

1. A prostitúció révén történő kizsákmányolás, valamint a szexuális kizsákmányolás más formái

„A prostitúció utánpótlásának globális rendszere van, ami összefügg az emberkereskedelemmel és embercsempészettel is. A nagy bordélyházak mindenhol a világon nemzetközies, a prostituáltak a világ legkülönbözőbb régióiból érkeznek.” – írja Fehér Lenke.¹⁴

A fiatal lányokat, gyermekeket számos esetben hamis ígéretekkel csábítják el hazájukból, azzal biztatva őket, hogy képesek lesznek családjukat támogatni, de a valóságban ez a munka csak és kizárólag prostituált munkát jelent.¹⁵

A szexuális kizsákmányolás jellemzően nemzetközi, szervezett bűncselekmény, amelynél együttesen jelennek meg a különböző bántalmazási formák. Az ENSZ Munkaügyi Szervezete (továbbiakban: ILO) a kényszermunka legrosszabb formái közé sorolta a prostitúciót és a gyermekpornográfiát, külön kiemelve, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek közel egynegyedét a (házkörüli, mezőgazdasági vagy kézműves) rabszolgamunkára kényszerítés mellett szexuálisan is kizsákmányolják, rendszeresen fenytik, lelkiileg és fizikailag bántalmazzák.¹⁶

Olyan világméretű probléma a gyermekek kereskedelmi célú kizsákmányolása, amelyre nehéz megbíz-

ható statisztikai adatokat találni. A világon évente – a legtöbb becslés szerint – jóval több, mint egymillió gyermek kerül a szexpiacra, minden ötödik gyermek valamilyen formában jelen van a munkaerőpiacon (jellemzően a harmadik világ országaiból kerülnek ki). Megközelítőleg 170 millió gyermek végez az ILO által „a gyermekmunka legrosszabb formái” közé tartozó munkát, azaz vesz részt fegyveres harcokban, kényszerítik prostitúcióra vagy válik pornográfia áldozatává, bűncselekmények elkövetésébe vonják be, drogkereskedővé képzik, vagy „háztartási alkalmazottként” foglalkoztatják.¹⁷

A nemzetközi szervezetek által felállított lista szerint a gyermekek szexuális célú kizsákmányolásához – legtágabb értelemben – az alábbi bántalmazási formák tartoznak:

- prostitúció: egy gyermek – rendszerint közvetítőn (szülő, családtag, kerítő stb.) keresztül megszerzett – szexuális kizsákmányolása a pénzért vagy más ellentételezésért;
- pornográfia: gyermekről készült pornográf (a szexualitást öncélúan bemutató) video-, film-, fénykép- vagy hangfelvétel készítése, terjesztése, forgalmazása (bármilyen közvetítő eszközön keresztül);
- házasságra kényszerítés, eladás;
- szexturizmus;
- a gyermekek fizikai integritását és nemi önazonosságát sértő hagyományok, szokások, csonkítás (pl.: a csikló kivágása [devadasi]).¹⁸

A gyermekprostitúció globális sajátosságából adódóan Magyarországot is nagymértékben érinti, hazánk nemcsak tranzit-, hanem kibocsátó-ország is. Pontos adatok vagy akár becslések a magyar statisztikát érintően rendkívül hiányosak, így nehéz megállapítani a gyermekáldozatok számát a gyermekkereskedelem bármely részét illetően.¹⁹

2. A kényszermunka, a rabszolgotartás, a rabszolgotartáshoz hasonló gyakorlat és a szolgaság

A kényszermunka, rabszolgamunka vagy ahhoz hasonló tevékenységek elnevezés olyan munkára utal, amelyet valaki nem önszántából, hanem kényszer hatására vállal. Abban az esetben beszélünk kényszermunkáról, ha kizsákmányolt dolgozót megtevesztik a munka természetét és feltételeit illetően.²⁰

¹³ Hollán Miklós: Emberkereskedelem. A kizsákmányolás büntetendő esetei és a büntetőjogi szabályozás határai. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2012. 310. o.

¹⁴ OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról 4. o. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.

¹⁵ Kállai Krisztina: Az emberkereskedelem kiskorú áldozatait érintő kizsákmányolás sajátosságai. <http://www.kodolanyi.hu/kv/cikk/az-emberkereskedelem-kiskoru-aldozatait-erinto-kizsakmanyolas-sajatossgai-864> 2019.12.27.

¹⁶ Gyurkó Szilvia: A gyermekek kereskedelmi célú szexuális kizsákmányolása – különös figyelemmel a gyermekprostitúcióra. In: OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról 30. o. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.

¹⁷ Gyurkó Szilvia: A gyermekek kereskedelmi célú szexuális kizsákmányolása – különös figyelemmel a gyermekprostitúcióra. In: OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról 28. o. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.

¹⁸ Gyurkó Szilvia: A gyermekek kereskedelmi célú szexuális kizsákmányolása – különös figyelemmel a gyermekprostitúcióra. In: OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról 31. o. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.

¹⁹ Kállai Krisztina: Az emberkereskedelem kiskorú áldozatait érintő kizsákmányolás sajátosságai. <http://www.kodolanyi.hu/kv/cikk/az-emberkereskedelem-kiskoru-aldozatait-erinto-kizsakmanyolas-sajatossgai-864> 2019.12.27.

²⁰ Gyakorlati útmutató a munkaerő kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához <https://>

Valamennyi országban élnek még rabszolgánk napjainkban is, melynek formája lehet többek között prostitúcióra kényszerítés, mezőgazdasági, háztartási vagy gyárakban, bányákban folyó kényszermunka, kényszerházasság, egész családokat érintő adórszolgátság, vagy a konfliktusokban domináló háborús rabszolgátság.²¹

„A rabszolgátság, mikor a személyi szabadság megfosztása mellett az egyén más személy tulajdonaként való kezelése, tárgyiasítása is megvalósul. Ezzel szemben a szolgátság a személyi szabadság megtagadásának egy különösen súlyos formája, amely más személy tulajdonaként történő kezelése mellett a munkára kényszerítést is magában foglalja.” – írja Klemencsics Andrea.²²

A kényszermunka, és a rabszolgáshoz, szolgámmunkához hasonló cselekmények előfordulhatnak bármely ipai ágazatban és bármely szakmán belül. A kényszermunkát végző személyek gyakran háztartási, mezőgazdasági alkalmazottként, hotelban, étteremben, építkezéseken vagy más ágazatokban dolgoznak jellemzően piszkos, embertelen és veszélyes körülmények között.²³

3. A koldulás

Az EU irányelv a munkaerő-kizsákmányolás formáinak tekinti a kényszerkoldulást, valamint a bűncselekmények révén történő kizsákmányolást.²⁴ A kényszerkoldulás az emberkereskedelem gazdasági kizsákmányolásának körébe tartozik.²⁵

Az minősül kényszermunkának, amikor valakit akarat ellenére valamilyen fenyegetéssel, megfélemlítéssel, erőszakkal vagy valamilyen kevésbé erőszakos módon – például manipulált tartozásra hivatkozva, a személyi okmányok elvételével vagy azzal fenyegetve az áldozatokat, hogy átadják őket a bevándorlási hatóságnak – munkára köteleznek.²⁶

A kényszerkoldulás az emberkereskedelem olyan formája, amelynek mind a gyermekek, mind a felnőt-

emberkereskedelem.kormany.hu/download/b/46/c0000/TRAFGUID1_Munkaer%C5%91%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2019.12.27.

²¹ Mihalkó Viktória – Nagy Beáta – Szabó Mónika: Az emberiség tragédiája. A modern rabszolgátság. Budapest, Coint-Print Kft. 2017. 10. o.

²² Klemencsics Andrea: Modernkori rabszolgátság, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára <https://jogaszvilag.hu/vilagjogasz/modernkori-rabszolgasag-kulonos-tekitettel-az-emberi-jogok-europai-birosaganak-joggyakorlatara/> 2019.12.27.

²³ Gyakorlati útmutató a munkaerő kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/b/46/c0000/TRAFGUID1_Munkaer%C5%91%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2019.12.27.

²⁴ Gyakorlati útmutató a koldulásra vagy bűncselekmény elkövetésére kényszerített személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/d/46/c0000/TRAFGUID3_Koldul%C3%A1s.pdf 2019.12.27.

²⁵ Európa Parlament: Külügyi Bizottság: Jelentés (2016.06.13.) Az emberkereskedelem elleni küzdelemről az uniós külkapcsolatok terén (2015/2340[INI]) http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2016-0205_HU.html 2019.12.28.

²⁶ <http://nehagy.hu/cikkek/a-kizsakmanyolas-formai/kenyszerkoldultas> 2019.12.28.

tek áldozatai lehetnek, a testi és mentális problémákkal és fogyatékosággal élők különösen veszélyeztetett csoportot képeznek.²⁷ Azok, akiket munkára vagy koldulásra kényszerítenek (különösen a fogyatékkal élők), általában idősebbek köréből kerülnek ki.²⁸

4. A bűncselekményekhez kapcsolódó kizsákmányolás

Az EU irányelv a munkaerő-kizsákmányolás formáinak tekinti a kényszerkoldulás mellett a bűncselekmények révén történő kizsákmányolást is.²⁹

A „bűncselekmények révén történő kizsákmányolás” azt jelenti, hogy egy személyt jellemzően zsebtolvajlás, bolti lopás, drogkereskedelem vagy hasonló, büntetendő tevékenységek végzése céljából zsákmányolnak ki, anyagi haszonszerzés céljából.³⁰

A bűncselekményre kényszerítés áldozatait – gyakran gyerekeket – arra kényszerítik, hogy akaratuk ellenére különböző bűncselekményeket kövessenek: másolt DVD-k árulása, zsebtolvajlás, bankautomata használathoz kapcsolódó lopások, kényszerkoldulás, kényszerített házasság és drog árusítása. Az áldozatok sokszor többféle bűncselekmény elkövetésére vannak kényszerítve egyidejűleg. Mások bűncselekményre kényszerítése az emberkereskedők számára jövedelmező és alacsony kockázattal járó üzlet, ezért is tud fennmaradni ez a kizsákmányolási forma.³¹

5. A szervek kivétele

„Az emberkereskedelmen belül kisebb mértékű, de az esetek száma alapján egyre növekvő tendenciát mutat a szervkereskedelemre irányuló emberkereskedelem.”³²

Az emberi test tiltott felhasználása céljából elkövetett emberkereskedelem áldozatait – csakúgy mint a többi kizsákmányolás céljából elkövetett emberkereskedelem esetén – kiszolgáltató csoportokból választják ki (például súlyos szegénységben szenvednek).³³

Gyakran az emberkereskedők a transznacionális szervezett bűnözői csoportok részét képezik. Az emberkereskedelemben, valamint az emberi test tiltott

²⁷ http://banhumantrafficking.com/en/recognize-trafficking/forced_begging 2019.12.28.

²⁸ Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the European Union: TEMVI projekt 10. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.12.28.

²⁹ Gyakorlati útmutató a koldulásra vagy bűncselekmény elkövetésére kényszerített személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/d/46/c0000/TRAFGUID3_Koldul%C3%A1s.pdf 2019.12.27.

³⁰ Gyakorlati útmutató a koldulásra vagy bűncselekmény elkövetésére kényszerített személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/d/46/c0000/TRAFGUID3_Koldul%C3%A1s.pdf 2019.12.27.

³¹ <http://nehagy.hu/cikkek/a-kizsakmanyolas-formai/buncselekményre-kenyszerites> 2019.12.27.

³² Mihalkó Viktória – Nagy Beáta – Szabó Mónika: Az emberiség tragédiája. Budapest, Coint-Print Kft., 2017. 71. o.

³³ https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Toolkit-files/08-58296_tool_9-19.pdf 1. o. 2019.10.29.

felhasználásában gyakran közreműködnek orvosok és más egészségügyi szakemberek.³⁴

A szervkereskedők az áldozataikat főként hajléktalanok, gyermekvédelmi, vagy végrehajtási intézményből kikerült, valamint súlyos betegséggel küzdő emberek között keresik. Ezen leendő áldozatok kiválasztása jellemzően az interneten keresztül, esetlegesen személyesen történik. Ezt követően a kapcsolatfelvételt beszervezett személyeken (pl.: szervkivételre már átsett emberek, külföldi „ügynökök”) keresztül történik. Többnyire az emberek a kapcsolatfelvételt lebonyolító személytől csak annyit tudnak meg, hogy kedvező feltételekkel belföldi, vagy külföldi munkára lehet jelentkezni, azonban helyette elkábítják, elrabolják, majd rövid időn belül megoperálják őket.³⁵

A szervek eltávolításával kapcsolatos beleegyezési és kizsákmányolási kérdéseket tovább bonyolítja az a tény, hogy az áldozatok gyakran hozzájárulnak szerveik eltávolításához, és magas juttatást kapnak értük.³⁶ Előforduló jelenség, hogy egyesek súlyos anyagi gondjaik miatt önként ajánlják fel szerveiket az interneten, de sok áldozatot a szervkereskedők elrabolnak, vagy becsapnak a szervekért cserébe járó magas haszon érdekében.³⁷

VI. TEMVI projekt

TEMVI projekt célja, hogy a vizsgált származási országokban (Magyarország, Románia) és a tranzit- és célországokban (Franciaország, Olaszország) működő – különböző, de egymást kiegészítő megbízásokkal és szakértelemmel bíró – emberkereskedelem ellen küzdő szervezeteket (egyetem, helyi hatóságok, állami szociális szolgáltatási rendszer, civil szervezetek, Igazságügyi és Belügyi Minisztériumok, nemzeti és regionális emberkereskedelem-ellenes szervezetek, rendvédelmi szervek) a közös elkötelezettség alapján összefogja annak érdekében, hogy együttes erővel kezeljék az emberkereskedelem ügyét: az áldozatok azonosítása, védelme és a segítségnyújtás érdekében, továbbá, hogy a bűnügyi hálózatok felszámolásáért küzdjenek.³⁸

A projekt folyamán lefolytatott olaszországi emberkereskedelemmel kapcsolatos jelenségének elemzése azt mutatja, hogy a nők főleg a szexuális kizsákmányolás, különösen prostitúció; a férfiak leggyakrabban a

kényszermunka áldozatai, míg a gyerekeket – mindkét nemből – ugyanúgy kényszerítettek prostitúcióra, koldulásra vagy egyéb bűncselekmény elkövetésére is. Az emberkereskedelem jelensége kibővült az elmúlt években a transzszexuális személyek szexuális kizsákmányolásával, illetve maga a férfi prostitúció is egyre elterjedtebbé vált. Az emberkereskedelem és kizsákmányolás áldozatai főként a következő országokból érkeznek: Románia, Nigéria, Albánia, Moldova, Oroszország, Ukrajna, Bulgária, Kína, Ghána, Banglades és kisebb mértékben, Fehéroroszország, Brazília, Kolumbia, Pakisztán, Ecuador, Szenegál, Mali, Törökország, Tunézia, Magyarország, Marokkó és további országok. Általában a szexuális kizsákmányolás áldozatai 18 és 30 év közöttiek, bár egyre több kiskorú áldozatról tudunk. Jellemzően a munkára vagy koldulásra kényszerítettek (különösen a fogyatékkal élők) idősebbek, a fiatalabb áldozatok a szex piacon, koldulásban és bűnelkövetésben kénytelenek részt venni.³⁹

A 233 bűnözői tevékenységre kényszerített áldozatból 156 (67%) csak egyféle kizsákmányolásnak esett áldozatul, 70 (30%) a kizsákmányolás kétféle formájának, és 7 (3%) a kizsákmányolás több mint háromféle formájának. Az adatok alapján azoknál, akik a kizsákmányolás több mint egyféle formájának estek áldozatul – a szexuális kizsákmányolás, koldultatás vagy munkacélú kizsákmányolás szerepet kapott. A toborzás módját illetően, az áldozatok 54%-át ejtették csapdába csalással vagy hamis ígéretekkel, 41%-át állásajánlással, 3%-át eladták, 1%-át pedig erőszakkal hurcolták el. Az áldozatok 78%-át vele azonos állampolgárságú elkövető zsákmányolta ki.⁴⁰

Az áldozatok 60%-a a rendvédelmi szervek, 40%-a a rendőrség, 14%-a baráti, 12%-a a csendőrség, 12%-a a helyi intézmények, 6%-a a helyi rendőri szervek és 2%-a a pénzügyi rendészet segítségével, továbbá 10%-a önállóan szabadult ki a kizsákmányolt helyzetből.⁴¹

86%-a került be a tanúvédelmi programba azoknak, akik feljelentették kizsákmányolóikat. 20%-a egyetlen hónapot vett részt csupán benne, még a 9%-a annyit sem. Az áldozatok 60%-a nem rendelkezett érvényes tartózkodási engedéllyel a segítségnyújtó programba való bekerülésekor.⁴²

³⁴ https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Toolkit-files/08-58296_tool_9-19.pdf 1. o. 2019.10.29.

³⁵ Mihalkó Viktória – Nagy Beáta – Szabó Mónika: Az emberiség tragédiája. Budapest, Coint-Print Kft., 2017. 71. o.

³⁶ https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Toolkit-files/08-58296_tool_9-19.pdf 1. o. 2019.10.29.

³⁷ Mihalkó Viktória – Nagy Beáta – Szabó Mónika: Az emberiség tragédiája. Budapest, Coint-Print Kft., 2017. 71. o.

³⁸ Co-funded by the prevention of and fight against crimeprogramme of the european onion: TEMVI projekt 7. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

³⁹ Co-funded by the prevention of and fight against crimeprogramme of the european onion: TEMVI projekt 10. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

⁴⁰ Co-funded by the prevention of and fight against crimeprogramme of the european onion: TEMVI projekt 16. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

⁴¹ T Co-funded by the prevention of and fight against crimeprogramme of the european onion: EMVI projekt 16. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

⁴² Co-funded by the prevention of and fight against crimeprogramme of the european onion: TEMVI projekt 16. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

VII. Kizsákmányolás Magyarországon

A Btk. 192. § (8) bekezdése meghatározza a kizsákmányolás fogalmát, mi szerint a „kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy helyzetben tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés”.⁴³

Fentiek alapján elmondható, hogy a kizsákmányolás központi fogalmi eleme a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy helyzetben tartott sértett helyzetének kihasználásával előnyszerzésre törekvés. Így tehát nem szükséges a bűncselekmény megvalósulásához, hogy az elkövető ténylegesen vételárat szerezzen a sértett eladásából, vagy a sértett keresményét, bevételét tőle ténylegesen elvegye. Előnyön nem csupán az anyagi előnyt kell érteni, hanem bármely más olyan kedvezményt, fölényt, előnyös helyzetet is, amely a sértett kiszolgáltatott helyzetével való visszaélés révén áll, vagy állhat elő. A kiszolgáltatott helyzet lehet egy tényező vagy tényezők összessége, amelyek a sértett védtelenségét eredményezik az elkövetővel szemben. A kiszolgáltatott helyzet előállhat akár az elkövető magatartása, cselekménye révén is, de akár attól függetlenül is. Az elkövetői visszaélés az utóbbi esetben a már meglévő kiszolgáltatott helyzet (például hajléktalanság, kilátástalan anyagi helyzet) fenntartásával, vagy az abból való kilábalás megakadályozásával valósul meg.⁴⁴

A kizsákmányolás formáit és azok magyar szabályozását az alábbi táblázat szemlélteti.⁴⁵

Kizsákmányolás formája	2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről	1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
szexuális célú kizsákmányolás	192. § (5) d), 192. § (6) c), 196. §, 200. §, 201. §, 202. §, 203. §, 204. §	175/B. § (2) d), 175/B. § (3) b), 175/B. § (4) a), 175/B. § (4) b), 175/B. § (5) a)–c), 202/A. §, 204. §, 205. §, 206. §, 207. §
kényszermunka és kényszer-szolgáltatások	193. §, 200. §, 201. §, 202. §, 203. §, 356. §	175. § (2), 202/A. §, 204. §, 205. §, 206. §, 207. §, 214/B. §

⁴³ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 192. § (8) bekezdés.

⁴⁴ Belügyminisztérium: Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2019.12.28.

⁴⁵ Belügyminisztérium: Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2019.12.28.

Kizsákmányolás formája	2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről	1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
rabszolgaság és hozzá hasonló kizsákmányolás	193. §, 356. §	175. § (2), 214/B. §
szervek eltávolítása, szerverkereskedelem	192. § (3) f), 192. § (4) b), 192. § (5) b), 192. § (6) a), 175. §	175/B. § (2) e), 175/B. § (3) b), 175/B. § (4) a), 175/B. § (5) a), 173/I. §

Forrás: Belügyminisztérium: Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2019.12.28.

Az emberkereskedelem szempontjából Magyarország elsősorban származási és tranzitországnak tekinthető. Az áldozattá válás veszélye leginkább az elnéptelenedett falvakban és a mélyszegénység által érintett területeken élőket érinti. A nyugat-európai területekre érkező, Magyarországról származó áldozatok száma folyamatosan nő. Az emberkereskedelem ellen küzdő szervezetek jelentése szerint, Amszterdamban és Svájcban 1000-nél is több magyar, a szexuális kizsákmányolásnak áldozatul esett nő tartózkodik. Szexuális kizsákmányolásnak nők, lányok és a transzneműek egyaránt esnek áldozatul Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Svédországban, Izlandon, Olaszországban, Franciaországban, Spanyolországban és az Egyesült Királyság területén, ahol jelentős számban fordul elő az is, hogy magyar férfiakat kényszermunkára, vagy házi kényszerrabszolgaságra használnak, többnyire pakisztáni és afgán tulajdonban lévő földeken, kertekben, ipari létesítmények területén. A nőket az Egyesült Királyságban a szexuális kizsákmányolás mellett, a főleg pakisztáni és indiai férfiakkal kötött kényszerházasság intézménye érinti. Annak ellenére, hogy folyamatosan növekszik az építkezéseken és egyéb ipari létesítmények területén való kényszermunka alá vetettek száma, az áldozatok 90%-a továbbra is a szexuális kizsákmányolás áldozata. Magyarországon azok a fiataloké, vagy gyerekeké a leginkább veszélyeztetett csoport, akik gyermekotthonokban és/vagy mélyszegénységben élnek, az ország különböző területein, de jellemzően az észak-keleti, vagy dél-nyugati régiókban.⁴⁶

Az ország fő feladatai közé tartozik az emberkereskedelem kapcsán a hazaérkezett áldozatok rehabilitációja és társadalomba való reintegrációjának segítése. Magyarországot a harmadik országbeli állampolgárok elsősorban tranzitországnaként használják, a leggyako-

⁴⁶ Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the European Union: TEMVI projekt 40. o. http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

ribb helyzet az (az esetek 90%-a), amikor kísérő nélküli gyerekek utaznak keresztül az országon.⁴⁷

Az Egyesült Államok Külügyminisztériuma által 2019-ben kiadott emberkereskedelemlről szóló jelentésében az emberkereskedelem magyarországi jellegére a következő megállapításokat tette. Az utóbbi öt év jelentéseiből látható, hogy az emberkereskedők Magyarországon belföldi és külföldi áldozatokat is kizsákmányolnak, továbbá külföldön Magyarországról származó áldozatok kizsákmányolását valósítják meg. A veszélyeztetett csoportok közé tartoznak többek között a mélyszegénységben élő magyarok, az alulképzett fiatal felnőttek, a romák, az egyedülálló anyák, a menedékkérők, a kísérő nélküli kiskorúak és a hajléktalan férfiak. A magyar nők, fiúk és lányok a szexuális célú emberkereskedelem áldozataivá válhatnak mind belföldön, mind külföldön – külföldön elsősorban Európán belül, Németországban, Hollandiában és Franciaországban pedig különösen nagy számban. Előfordul mind belföldön, mind külföldön – különösen Németországban, az Egyesült Királyságban és Hollandiában –, hogy emberkereskedők munkavégzésre kényszerítenek magyar férfiakat és nőket. Arról számoltak be egyes civilszervezetek, hogy fogyatékossgal élő személyek váltak a szexuális célú emberkereskedelem áldozatává. A roma és nem roma származású magyarok nagy számban zsákmányolnak ki magyarokat Ausztriában – különösen roma nőket és lányokat, valamint állami gondozásból kikerülő személyeket – szexuális célú emberkereskedelem keretében. A szexuális célú emberkereskedelem keretében belföldön és külföldön kizsákmányolt magyar gyermekek jelentős számban állami gyermekgondozási intézményekből és javítóintézetekből kerülnek ki, és az emberkereskedők akkor toborozzák őket, amikor elhagyják az említett intézményeket. Egyes beszámolók szerint olyan magyar nőket kényszerítenek prostitúcióra, akiket arra vettek rá, hogy Európában álházasságot kössenek harmadik országbeli állampolgárokkal. Előforduló jelenség, hogy Nyugat-Európában a mezőgazdaságban, az építőiparban és a gyáriparban magyar férfiak válnak az illegális munkaerő-kereskedelem áldozatává. Az emberkereskedelem kelet-európai országokból származó áldozatai Nyugat-Európába Magyarországon keresztül utaznak. Magyarország a menedékkérők, valamint az illegális migránsok tranzitországa, akik közül néhányan az emberkereskedelem áldozatai lehetnek, illetve azzá válhatnak. Egyes roma gyermekeket az országon belül koldulásra vagy kisebb bűncselekmények elkövetésére kényszerítenek, továbbá mind lányok, mind fiúk a szexuális célú emberkereskedelem áldozataivá válhatnak.⁴⁸

⁴⁷ Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the European Union: TEMVI projekt 40. o. http://unipd-centrodirittumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

⁴⁸ Egyesült Államok Külügyminisztériuma: Jelentés az emberkereskedelemlről – 2019. Budapest. Amerikai Nagykövetség, 2019. 8. o. https://hu.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/232/tip2019_hu.pdf 2019.12.28.

VIII. Összefoglalás

A 2011/36/EU irányelv 2. cikk (3) bekezdése értelmében „A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszermunkát vagy – szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgotartást vagy a rabszolgotartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgásgot is ideértve –, a bűncselekményekhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.”⁴⁹

Az irányelv felsorolás nem taxatív, a kizsákmányolói magatartásokat teljeskörűen felsorolni nem lehet. Erre tekintettel a Javaslat az értelmező rendelkezésében a kizsákmányolás fogalmát megfelelő absztrakcióval határozza meg, miszerint a kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy abban tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés. Ennek következtében a Javaslat lehetővé teszi a fentiekben felsorolt legtipikusabb kizsákmányolási formák, elkövetési módok büntetése mellett bármely olyan magatartás büntetését, amely a gyakorlatban kizsákmányolásnak feleltethető meg.⁵⁰

A Btk. 192. § (8) bekezdése meghatározza a kizsákmányolás fogalmát, mi szerint a „kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy helyzetben tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés”.⁵¹

A kizsákmányolás lényege nem más, mint a más által nyújtott szexuális szolgáltatásból, folytatott koldulásból és más nevesített tevékenységeiből olyan bevétel szerzése, amelynek mértéke különösen aránytalanul meghaladja a tettes által azokhoz történő segítségnyújtását, vagy szolgáltatás ellenértékét. „Kizsákmányolást követne el az is, aki haszonszerzés végett más számára a fenti tevékenységek végzésére (eltűrésére) olyan körülményeket határoz meg, amelyek a sértett sanyargatásával járnak, feltéve, hogy az ebből eredő érdeksérelmet megfelelő anyagi kompenzáció nem ellensúlyozza.” – írja Hollán Miklós.⁵²

Az emberkereskedelem szempontjából Magyarország elsősorban származási és tranzitországnak tekinthető. Az áldozattá válás veszélye leginkább az elnéptelenedett falvakban és a mélyszegénység által érintett területeken élőköt érinti. Magyarországon azoké a fiataloké, vagy gyerekeké a leginkább veszélyeztetett csoport, akik gyermekotthonokban és/vagy mélyszegénységben élnek, az ország különböző területein, de jellemzően az északkeleti, vagy délnyugati régiókban.⁵³ ■

⁴⁹ 2011/36/EU irányelv 2. cikk (3) bekezdés

⁵⁰ Czine Ágnes (szerk.): Az új Btk. és a kapcsolódó jogforrások, bírósági iránymutatások. Második, aktualizált kiadás. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2016. 338. o.

⁵¹ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 192. § (8) bekezdés

⁵² Hollán Miklós: Emberkereskedelem. A kizsákmányolás büntetendő esetei és a büntetőjogi szabályozás határai. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2012. 310. o.

⁵³ Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the European Union: TEMVI projekt 40. o. http://unipd-centrodirittumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.

Forrás:

- 2006. évi CII. törvény az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről I. rész 3. cikk <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0600102.TV> 2019.11.30.
- 2011/36/EU irányelv 2. cikk
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 192. §
- Belügyminisztérium: Európai Együttműködési Főosztály: Emberkereskedelem elleni küzdelem Magyarországon https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/thb_overview_hungary_hu_pdf.pdf 2019.12.28.
- Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the european union: TEMVI projekt http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.
- Czine Ágnes (szerk.): Az új Btk. és a kapcsolódó jogforrások, bírósági iránymutatások. Második, aktualizált kiadás. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2016. 338–339. o.
- Egyesült Államok Külügyminisztériuma: Jelentés az emberkereskedelemtől – 2019. Budapest. Amerikai Nagykövetség, 2019. 8. o. https://hu.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/232/tip2019_hu.pdf 2019.12.28.
- Európa Parlament: Külügyi Bizottság: Jelentés (2016.06.13.) Az emberkereskedelem elleni küzdelemről az uniós külkapcsolatok terén (2015/2340(INI)) http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2016-0205_HU.html 2019.12.28.
- Gál István László: A terrorcselekmény és a hozzá kapcsolódó bűncselekmények hatályos szabályozása Magyarország Új Büntető Törvénykönyvében. In: Terrorrelhárítási Központ 2013. 3. sz.
- Gyakorlati útmutató a koldulásra vagy bűncselekmény elkövetésére kényszerített személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/d/46/c0000/TRAFGUID3_Koldul%C3%A1s.pdf 2019. 12.27.
- Gyakorlati útmutató a munkaerő kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem áldozatává vált személyek első szintű azonosításához https://emberkereskedelem.kormany.hu/download/b/46/c0000/TRAFGUID1_Munkaer%C5%91%20kizs%C3%A1km%C3%A1nyol%C3%A1s.pdf 2019.12.27.
- Gyurkó Szilvia: A gyermekek kereskedelmi célú szexuális kizsákmányolása – különös figyelemmel a gyermekprostitúcióra. In: OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról 30. o. https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.
- Gyurkó Szilvia: A gyermekek kereskedelmi célú szexuális kizsákmányolása – különös figyelemmel a gyermekprostitúcióra. In: OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.
- Hollán Miklós: Emberkereskedelem. A kizsákmányolás büntetendő esetei és a büntetőjogi szabályozás határai. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2012. 126–127., 310. o.
- http://banhumantrafficking.com/en/recognize-trafficking/forced_begging 2019.12.28.
- <http://nehagyd.hu/cikkek/a-kizsakmanyolas-formai/buncselekmenyre-kenyszerites> 2019.12.27.
- https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Toolkit-files/08-58296_tool_9-19.pdf 1. o. 2019.10.29.
- Kállai Krisztina: Az emberkereskedelem kiskorú áldozatait érintő kizsákmányolás sajátosságai. <http://www.kodolanyi.hu/kv/cikk/az-emberkereskedelem-kiskoru-aldozatait-erinto-kizsakmanyolas-sajatossagai-864> 2019.12.27.
- Klemencsics Andrea: Modernkori rabszolgaság, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára <https://jogaszvilag.hu/vilagjogasz/modernkori-rabszolgasag-kulonos-tekitettel-az-emberi-jogok-europai-birosaganak-joggyakorlatara/> 2019.12.27.
- Kózhalmi László: A migráció és kriminalitás néhány összefüggése. In: Jura, 2016. (22. évf.) 1. sz. 94–99. o.
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) III. Cikk (1) bekezdés
- Mihalkó Viktória – Nagy Beáta – Szabó Mónika: Az emberiség tragédiája. A modern rabszolgaság. Budapest, Coint-Print Kft. 2017. 10., 71. o.
- Nagy Melánia: Az Iszlám Állam felemelkedése. In: Jura, 2018. (24. évf.) 1. sz. 377–387. o.
- OKRI: „Adás-Vétel” Konferencia a prostitúcióról https://okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Adasvetel_2011/adasvetel_konferenciakiadvany.pdf 2019.12.27.
- Serbakov Márton Tibor: A terroristák internethasználata. In: Büntetőjogi Szemle 2018/2. 85–93. o.
- T Co-funded by the prevention of and fight against crime programme of the european union: EMVI projekt http://unipd-centrodirittiumani.it/public/docs/Report_h_web_2.pdf 2019.11.17.
- Tóth Dávid: A terrorizmus típusai és a kiberterrorizmus. In: Rab Virág (szerk.) XII. Országos Grastyán Konferencia előadásai. Pécs: PTE Grastyán Endre Szakkollégium, 2014. 286–296. o.
- Tóth Mihály (szerk.) – Nagy Zoltán (szerk.): Magyar büntetőjog. Különös rész. Budapest, Osiris Kiadó, 2014. 112. o.